

Dato: 2. juni 2020

Til: høring i §2 udvalget, EU specialudvalget

Kontakt: Johannes Birk Schjelde, 31 19 32 28, johannes@dn.dk, Aimi Hamberg, 53 86 40 55, aimi@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforenings bemærkninger til EU kommissionens forslag til EU's Biodiversitetsstrategi 2030

De generelt høje ambitioner i kommissionens udspil stiller store krav til medlemslandenes implementering. Danmark bør tage medansvar, udvise lederskab og sikre legitimitet i de internationale forhandlinger ved at vise vejen.

Danmarks Naturfredningsforening (herefter DN) har den 20. maj 2020 modtaget invitation til at afgive høringssvar på EU Biodiversitetsstrategi 2030 med henblik på udarbejdelsen af grundnotater til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg. DN takker for invitationen og fremsender hermed bemærkningerne til centrale dele af strategien.

Biodiversitetsstrategien udstikker sammen med Jord til bord-strategien den retning, der over de næste 10 år skal sikre Europas biodiversitet og sunde fødevarerproduktion. Samtidig udgør de et centralt element i den økonomiske genopretning der følger i kølvandet på Covid-19 pandemien. Tiden er særlig gunstig for at bryde med business-as-usual og sikre en grøn genopbygning af Europas økonomi, hvor løsninger på biodiversitetskrisen og klimakrisen tænkes sammen og de primære presfaktorer fra landbrug, skovbrug og fiskeri adresseres på en måde der gavner biodiversitet, klima og fødevarer sikkerhed.

DN er glade for at kommissionen har lyttet til videnskaben og foreslået en række konkrete og ambitiøse mål. Tilsammen er de to strategier potentielt transformerende for EU, men det er essentielt, at medlemslandene, herunder Danmark, tager ansvaret for implementering alvorligt og sikrer at strategierne ikke udvandes, men derimod styrkes på de områder, hvor tiltagene ikke i tilstrækkelig grad står til måls med de udfordringer vi står overfor. Det er helt centralt at implementering af EU's øvrige lovgivning, strategier og direktiver og udmøntningen af internationale forpligtelser, følges ad, mens det sikres at diverse støtteordninger, herunder CAP'en understøtter og ikke modarbejder strategiernes overordnede mål – netop at bringe naturen tilbage til Europa, sikre og genoprette biodiversiteten samt sikre en fair og miljømæssig forsvarlig fødevarerproduktion til gavn og glæde for kommende generationer.

Den siddende regerings videreførelse af principperne for minimumsimplicitering af EU-reguleringen¹, understreger i den grad rationale og behovet for, at regeringen arbejder intensivt for at sikre en ambitiøs EU biodiversitetsstrategi og dens implementering gennem efterfølgende lovgivning og handlingsplaner. Ellers er det svært at se hvordan regeringen skal kunne levere på det historisk grønne mandat den er valgt på.

DE OVERORDNEDE MÅL OG GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER I STRATEGIEN

DN velkommer ambitionen om, at tilbagegangen af **Europas biodiversitet vendes til fremgang inden 2030** – samtidig foreslår DN, at der arbejdes for at fastsætte delmål som fremgangen kan vurderes på baggrund af. Dette ligger i tråd med det overordnede og vigtige princip i strategien, hvorved fremgang måles på forskellige parametre i løbet af de næste få år og det vurderes om der er behov for stærkere mål og/eller implementering eller i sidste instans ny lovgivning.

¹ <https://www.ft.dk/samling/20191/spoergsmaal/s463/svar/1619199/2125256/index.htm>

DN velkommer strategiens fokus på **konkrete og tidsfaste mål, samt fokus på fuld implementering**. Disse elementer er helt essentielle for at sikre strategiens succes, hvorfor der bør arbejdes for yderligere styrkelse af disse.

DN velkommer strategiens fokus på at **adressere de 5 primære årsager²** til biodiversitetskrisen, men undrer sig over, at de underliggende årsager, netop vores produktions- og forbrugsmønstre helt er udeladt.

Biodiversitet og naturbeskyttelse betaler sig på mange forskellige planer og *DN er glade* for at se, at fokus på at understrege **naturens mange værdier** indgår. For at aktivere alle aktører er det vigtigt de mange værdier anerkendes og medregnes i samfundsøkonomiske regnskaber. Prisen for ikke at handle er for høj. DN opfordrer Danmark til at arbejde for at forsigtighedsprincippet iagttages i alle sammenhænge hvor konsekvenserne for biodiversitet er usikre eller ukendte.

STYRKET NATURBESKYTTELSE OG FORVALTNING

DN bifalder målene om, at **minimum 30 % af land- og havarealet skal beskyttes reelt** og samtidig at 1/3 del heraf, svarende til **minimum 10 % af land- og havarealet skal være under 'streng beskyttelse'**. Danmark bør arbejde for at disse målsætninger ikke udvandes, men betragtes som et absolut minimum.

Det er vigtigt at fastholde fokus på at de beskyttede områder udgør et sammenhængende europæisk netværk, der er med til at sikre arternes og naturens evne til at tilpasse sig klimaforandringerne. *DN velkommer* derfor at kommissionen lægger fokus på såkaldte grønne korridorer der forbinder de beskyttede områderne.

Mens minimum 30 % beskyttet naturareal, med klare målsætninger og effektiv forvaltning er helt centralt og sikrer muligheden for at lave større sammenhængende områder, er der også behov for områder med streng beskyttelse hvor **naturens processer får lov at udfolde sig frit og hvor menneskelig påvirkning minimeres så vidt som muligt**. Det er helt grundlæggende for at sikre biodiversiteten i land- og havområder og her er de fleste medlemslande, herunder Danmark, langt fra at nå 10 %. Det er derfor af stor vigtighed at arbejdet med at identificere og udpege disse strengt beskyttede områder indledes hurtigst muligt i Danmark og i hele EU. *DN støtter*, at kriterierne for og definitionen af den strenge beskyttelse på minimum 10 % af hhv. hav- og landarealet, kan være enslydende med eller tage udgangspunkt i IUCN-kategorierne Ia og Ib³.

Målene bør være minimumsmål for EU samlet set og for de enkelte medlemslande også. **Indsatsen for at bevare og beskytte den vigtigste biodiversitet bør skaleres sådan, at der både nationalt og regionalt sikres den størst mulige biologiske mangfoldighed**. Lande der har opdyrket eller på anden måde ødelagt store dele af deres naturarealer, skal ikke på den baggrund beskytte mindre.

DN glæder sig over at EU kommissionen sætter tyk streg under **at arealmål alene ikke er nok for at bevare og genoprette biodiversiteten**, men at det er helt **essentielt at der for alle beskyttede områder forefindes forvaltningsplaner med tydeligt definerede bevaringsmål og virkemidler for hvordan målene skal nås**. Og desuden at der bør findes løbende monitorering af målopfyldelse og om hvorvidt indsatser og virkemidler er tilstrækkelige. Det er af helt afgørende betydning at Danmark støtter op om dette for at beskyttede områder skal resultere i reel beskyttelse og dermed en fremgang biodiversiteten.

DN velkommer også særligt at **fiskeregulering skal etableres i alle marine beskyttede områder** baseret på klart definerede bevaringsmål. Dette er helt centralt for at beskyttede marine områder virker efter hensigten.

² <https://ipbes.net/global-assessment>

³ iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-area-categories

På EU plan er det mange beskyttede marine områder som ikke har nogen aktiv forvaltning og derfor ikke beskytter det de udpeget for eller bevarer havets biodiversitet.

DN velkommer at kommissionen agter at fremlægge de nærmere definitioner, guidelines og kriterier for hvordan arbejdet med at udpege de nye områder, allerede i 2020. **DN anser det som meget vigtigt at denne tidslinje holdes.**

DN velkommer i øvrigt strategiens fokus på vigtigheden af **bynaturen** og opfordringen til at alle byer på minimum 20.000 indbyggere bør have en ambitiøs plan for bynaturen. Det er imidlertid essentielt at der også sikres tilstrækkelige midler og kapacitet lokalt og at integration mellem lokale, nationale og internationale målsætninger og strategier faciliteres og realiseres.

DN anbefaler kraftigt, at Danmark foreslår fastsættelse af konkrete målsætninger for forebyggelse af invasive arter, som led i den bebudede styrkede implementering af den gældende EU lovgivning om invasive arter. Nuværende målsætning om en **reduktion på 50 % af rødlistede arter truede af invasive arter** er *ikke* tilstrækkelig.

Det angives i strategien, at indslæbning af invasive arter accelererer samt at målet bør være at begrænse og om muligt hindre yderligere indslæbning af invasive arter, som led i implementeringen af Forordningen om invasive arter. Der er dog imidlertid ikke lagt op til at fastsætte et konkret mål for forebyggelse af omfanget af indslæbning af invasive arter. Der foreslås således alene en konkret målsætning for så vidt angår en effekt på rødlistede arter.

DN ønsker derfor at henlede opmærksomheden på, at vi i Danmark allerede må afsætte meget betragtelige midler til at bekæmpe invasive arter, for at tage vare på såvel natur- som erhvervsinteresser.

NATURGENOPRETNING

DN bifalder strategiens store fokus på behovet for naturgenopretning, gennem en omfattende genopretningsplan, **EU Nature Restoration Plan**, der blandt andet betyder **ny lovgivning fra 2021, med bindende genopretningsmålsætninger for ødelagte økosystemer**, med særligt fokus på de kulstofsrige økosystemer. Desværre er naturgenopretning blevet en forudsætning for at vende tabet af biodiversitet, hvor aktiv genopretning af de naturlige processer, er nødt til at følges af sikring af permanent ændring af arealanvendelse og der sikrer arealernes disponering alene til biodiversitetsformål.

Det er positivt at der med genopretningsplanen afsættes midler, men disse midler bør altid være tilstrækkelige til at nå målsætningerne, fremfor at ligge på et fast niveau.

DN er positive overfor at biodiversitetsstrategien brug som løftestang for **implementering af EU's naturdirektiver⁴**, i anerkendelse af at implementeringen har været utilstrækkelig og har manglet delmål og deadlines. Dog anser DN at målet om, at mindst **30 % af habitatnaturtyper og habitatarter skal være i gunstig bevaringsstatus eller udvise en positiv trend i 2030**, som alt før uambitiøst. Og mindre ambitiøst end habitat- og fugledirektivet. Det står simpelt ikke mål med udfordringen vi står overfor.

Medlemslandene har haft årtier til at implementere begge direktiver, hvorfor DN kraftigt opfordrer Danmark til at arbejde for, at ambitionen skrues op. Igen velkommer DN at kommissionen lægger op til at præsentere nærmere uddybning og vejledning til medlemslandene for hvordan dette arbejde skal udføres i løbet af 2020 og understreger endnu engang vigtigheden af at denne tidslinje holdes.

⁴ Habitatdirektivet og fuglebeskyttelsesdirektivet

Dato: 2. juni 2020

Til: høring i §2 udvalget, EU specialudvalget

Kontakt: Johannes Birk Schjelde, 31 19 32 28, johannes@dn.dk, Aimi Hamberg, 53 86 40 55, aimi@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Danmark bør arbejde for ambitiøse *SMART*'e mål og som minimum videreføre ambitionerne fra EU's biodiversitetsstrategi 2020. Det bør sikres at der udarbejdes klare bestemmelser, kriterier og guidelines så hurtigt som muligt.

DN velkommer strategiens fokus på **beskyttelse og genoprettelse af naturlige og gamle skove**. De er helt centrale økosystemer, for både biodiversitet og klima, som bør genoprettes og en stor andel af det samlede skovdække, bør holdes helt fri for produktion. Mens plantning af nye træer er velkomment og nødvendigt, bør det største fokus lægges på at bevare de eksisterende særligt værdifulde skove.

DN velkommer ideen om en **handlingsplan for at beskytte og bevare de marine økosystemer og fiskeressourcer**. Denne plan bør fokusere på at minimere den skadelige påvirkning fra aktiviteter, herunder særligt fiskeri med bundslæbende redskaber. *DN velkommer* at kommissionen vedkender at fiskeriet med bundslæbende redskaber har en betydelig negativ påvirkning på havbunden. Planen skal inkludere konkrete trin for at forbyde og udfase fiskeri med bundslæbende redskab i *alle* beskyttede havområder, da denne aktivitet er helt uforenlig med målene for beskyttede områder og samtidig bør mere bæredygtige redskaber og metoder udvikles og promoveres for hele EU's havområde.

DN vil også understøtte at Havstrategidirektivet har som mål at nå god miljøtilstand i 2020, hvilket medlemslandene er langt fra at nå, herunder også Danmark, og der bør skrues op for arbejdet med at implementere direktivet og for ambitionsniveauet, sådan at målet om god miljøtilstand nås så hurtigt som muligt. Eksempelvis henvises der i biodiversitetsstrategien til Havstrategidirektivet ift. arbejdet med undervandsstøj og marint affald, derfor er det af stor vigtighed at implementeringen af direktivet styrkes.

DN velkommer at biodiversitetsstrategien understreger at medlemslandenes havplaner, som senest skal være på plads i marts 2021, skal indeholde arealbaserede beskyttelsesforanstaltninger. Det er afgørende at havplanerne inkluderer målene fra biodiversitetsstrategien for at strategiens mål skal kunne nås til 2030, samt for at tabet af biodiversitet skal kunne standses. Danmarks kommende havplan er en oplagt lejlighed til at regulere fiskeriet og andre menneskelige aktiviteter i danske farvande på en sådan måde, at de understøtter opfyldelse af biodiversitetsmålene.

DN velkommer at strategien understreger at **bifangst skal elimineres eller minimeres** til en niveau så bestående ikke trues. *DN* anser det for at være vigtigt at dette implementeres hurtigt og fuldt ud. Der er behov for at styrke denne forpligtelse og Danmark bør arbejde for at ambitionsniveauet højnes og der ryddes ud i formuleringer, der *de facto* betyder at målene kan ignoreres.

Forbindelsen til Jord-til-bord strategien og nødvendigheden af samspillet mellem målsætningerne bør gøres eksplicit og sætte spot på behovet for marin beskyttelse og udfasning af skadeligt fiskeri og promovering af skånsomt fiskeri og bæredygtig akvakultur.

DN mener at strategiens målsætning om fritlægning og **genopretning af 25.000 km vandløb inden 2030** er meget uambitiøst. Med mere end 400.000 spærringer i vandløb og floder i Europa⁵ skal der en helt anden størrelsesorden til. Tages eksempelvis bare to danske eksempler på spærringer, Tangeværket og Holstebro, ser man at der opstrøms er omkring 1.500 km målsatte vandløb.

⁵ amber.international/european-barrier-atlas/

Dato: 2. juni 2020

Til: høring i §2 udvalget, EU specialudvalget

Kontakt: Johannes Birk Schjelde, 31 19 32 28, johannes@dn.dk, Aimi Hamberg, 53 86 40 55, aimi@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

Set i sammenligning med, at vi alene i Danmark har 75.000 km vandløb, hvoraf 18.500 er målsat i vandplaner, forstås det, at de 25.000 km i hele EU er utroligt uambitiøst og helt ude af trit med at skulle opfylde målet om kontinuitet i vandløbene senest i 2027 – en forpligtelse der følger af Vandrammedirektivet.

RAMMERNE FOR IMPLEMENTERING

Implementering af målsætningerne for biodiversitet har desværre været en uoverstigelig udfordring i årtier, både internationalt i regi af biodiversitetskonventionens Aichimål og regionalt i EU af naturdirektiverne, vandrammedirektivet og Havstrategidirektivet. DN velkommer kommissionens anerkendelse heraf og viljen til at skabe en ny ramme for biodiversitets 'governance' i EU, der inkluderer en monitorings og review process. Det er helt essentielt for effektiv og adaptiv forvaltningspraksis. DN er dog bekymret for om vi når tilstrækkelig langt af frivillighedens vej. Derfor er det positivt at **det skal senest i 2023 vurderes hvorvidt der er behov for at indføre yderligere lovgivning**. Dette skal ske hvis der ikke er sket signifikante fremskridt i udpegningen og arbejdet med de beskyttede områder. Det er af største vigtighed, at der hurtigst muligt ligger forvaltningsplaner med konkrete mål for beskyttelse og indsats for at nå målene på alle beskyttede områder, både på havet og på land. Danmark bør arbejde for at sikre, at de rigtige værktøjer er på plads til at sikre den tilstrækkelige fremgang og at evalueringen af fremgangen bør ske senest 2022.

Forpligtelsen til at afsætte **20 milliarder euro per år** til at støtte implementeringen af strategien er positivt, men ikke nødvendigvis tilstrækkeligt. Fuld implementering af naturdirektiverne, vandrammedirektivet og Havstrategidirektivet bør sikres og understøttes, hvilket også vil trække ekstra ressourcer.

For at opnå succesfuld implementering kræves det også at samfundsmæssige investeringer beskytter eller forbedrer biodiversiteten og at alle skadelige subsidier udfases eller omdirigeres. Strategiens fokus på 'forurenere-betaler-princippet', samt at priser skal afspejle varers reelle omkostninger for natur, miljø og klima er vigtige og velkomne – dette skal også afspejles i CAP'en.

EU og medlemslandenes internationale bidrag og ansvar

DN bakker op om kommissionens forpligtelse til at tage **lederskab i de internationale FN forhandlinger frem mod COP15** i 2021, hvor den nye internationale aftale om globale biodiversitetsmål i regi af biodiversitetskonventionen forhåbentlig falder på plads. Det er der i den grad behov for. Det er dog helt afgørende hvis EU skal nyde nogen legitimitet i de konkrete forhandlinger, at medlemslandene samlet går foran og leder ved eksemplets magt. EU skal tage skridt til at reducere og ændre regionens forbrug og produktion og **udfase eller omdirigere biodiversitetsskadelige subsidier** – alt sammen helt centrale elementer nærværende strategi mangler tilstrækkeligt fokus på.

Også Danmark bør gå foran og tage lederskab i EU og ære det historisk grønne mandat den siddende regering og dens støttepartier blev valgt på.

DN mener at EU bør indføre et moratorium på 'deep-sea mining' og velkommer at dette nævnes i strategien, men det er svært at se hvordan 'deep-sea mining' ikke skulle have en negativ påvirkning på havets biodiversitet og understreger dette som et godt eksempel på hvor forsigtighedsprincippet bør iagttages.

Samspil med Jord-til-Bord strategien

Både hvad angår landbrug og fiskeri bør samspillet mellem strategierne og målsætningerne være helt tydelige og understøtte gensidigt. Hvis det ikke lykkedes os tilstrækkeligt at begrænse de skadelige påvirkninger fra landbrug og fiskeri bliver det svært at nå at vende tilbagegangen af biodiversiteten. Ud over at det er helt nødvendigt at afsætte minimum 10 % af land og havarealet hvor al produktion og fiskeri er udelukket og minimum 30 % hvor påvirkningerne herfra er kraftigt begrænsede, er der behov for at nedbringe næringsstofoverskuddet og brugen af pesticider.

Dato: 2. juni 2020

Til: høring i §2 udvalget, EU specialudvalget

Kontakt: Johannes Birk Schjelde, 31 19 32 28, johannes@dn.dk, Aimi Hamberg, 53 86 40 55, aimi@dn.dk

Danmarks
Naturfredningsforening

DN velkommer kommissionens foreslåede mål for **minimum 25 % økologisk landbrug i EU i 2030, samt 50 % reduktion af brug og risiko af pesticider og tilsvarende 50 % reduktion i overskud af næringsstoffer fra gødsning i landbruget**. DN opfatter målene som et minimum for, hvad der skal til inden 2030. Danmark bør arbejde for, at målene opretholdes og på ingen måde svækkes eller udvandes og tilmed på nogle områder styrkes. DN mener eksempelvis, at forbruget af pesticider bør reduceres mere end den halvering der lægges op til i 2030 og målet for tabet af næringsstoffer bør ses i sammenhæng med en fuld implementering af Vandrammedirektivet, hvor der i nogle medlemslande kan være behov for yderligere reduktioner. Også fokus på bevarelsen af smånaturen i landbrugslandet velkommes. DN hilser det velkomment, at en **tiendedel af landbrugsarealerne skal genetableres som arealer med særlig høj biodiversitet**. Her bør skala være relevant og sikre sammenhæng og trædesten i landskabet og der skal være fokus på beskyttelse og kontinuitet.

Afsluttende bemærkninger

Lige så potentielt revolutionerende for EU, denne nye drejning kan blive, ligeså vigtigt er det for dens succes, at alle gode kræfter sættes ind på at styrke målsætningerne og på at dæmme op for de direkte og indirekte årsager til tabet af biodiversitet - om end det betyder vi bliver nødt til grundlæggende at ændre tankesæt, forbrugs- og produktionsmønstre, tanken om det gode liv og det gode måltid - uden den indstilling og villighed vil den nødvendige grønne omstilling aldrig blive den gennemgribende og transformerende succes vi, og især fremtiden, har brug for. Danmark bør som ressourcefuldt lille land gøre hvad der står i dets magt for at sikre tilstrækkelig og hurtig handling.